3 Ιανουαρίου 2025

Πατήρ Λάζαρος Αμβροσιάδης (1872 – 3 Ιανουαρίου 1951)

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Συναξαριακές Μορφές

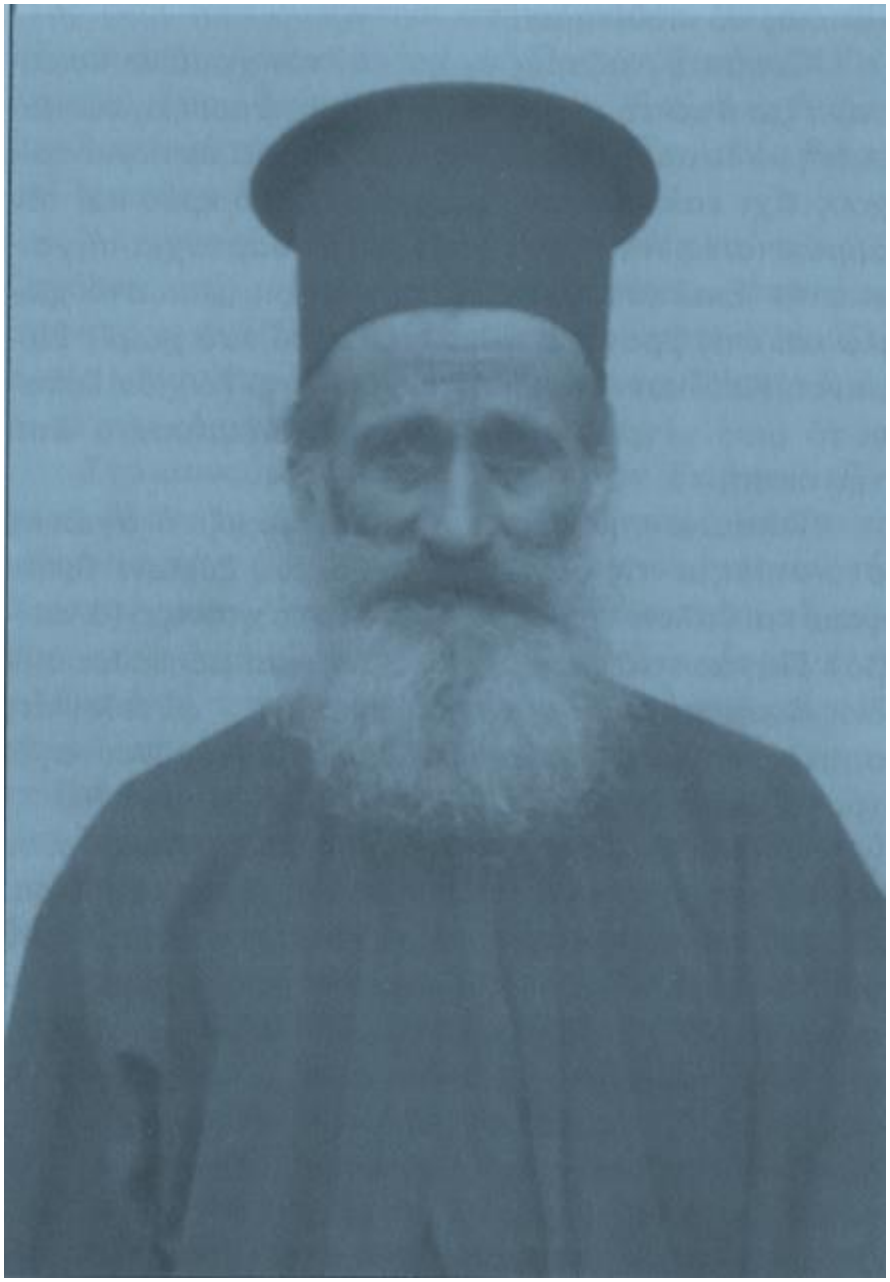

p. Lazaros Ambrosiadis

Image not found or type unknown

Ο π. Λάζαρος γεννήθηκε το έτος 1872 στο χωριό Πασλάχ της Κερασούντος του Πόντου από ευλαβείς γονείς, τον Μιχαήλ και την Μαρία. Είχε πέντε αδέλφια, εκ των οποίων ενας έγινε ιερέας, ονόματι π. Γεώργιος. Ο Λάζαρος από μικρός αγαπούσε τον Θεό και την Εκκλησία και ποθούσε, όταν μεγαλώση, να γίνη ιερέας.

Ουδέποτε έβαλε ξυράφι στο πρόσωπο του, και τα παιδιά, όταν έπαιζαν μαζί του, τον φώναζαν όχι με το όνομά του, αλλά “παπά”.

Σε ηλικία 19 ετών νυμφεύθηκε την Σωτηρία και απέκτησαν τέσσερα παιδιά. Την Αναστασία, την Δέσποινα, την Ησαΐα και τον Μιχαήλ. Εχειροτονήθη ιερέας συντομα και εκτελούσε με πολύ ζήλο τα ιερατικά του καθήκοντα

Η πρεσβυτέρα του αρρώστησε και έμεινε κατάκοιτη τέσσερα χρόνια. Ο π. Λάζαρος έφερε γιατρό από την Κωνσταντινούπολη. Τον κράτησε ένα μήνα στο σπίτι του. Για να τον πλήρωση πούλησε όλη την περιουσία του, αλλά τελικά η πρεσβυτέρα εκοιμήθη. Ο π. Λάζαρος είχε ζήσει μαζί της ένδεκα χρόνια και όταν χήρεψε ήταν τριάντα ετών. Μετά από ενα χρόνο εκοιμήθη και ο γυιός του Μιχαήλ. Σε δύο χρόνια πάντρεψε την κόρη του Αναστασία. Πέθανε το πρώτο της παιδί και στο δεύτερο πέθανε η ίδια και το παιδί της. Ύστερα πάντρεψε την κόρη του Δέσποινα και σύντομα χήρεψε, διότι εκοιμήθη ο σύζυγος της από αιμορραγία.

Μαζί με τους συχνούς θανάτους σε πρόσωπα της οικογενείας του ο π. Λάζαρος είχε να αντιμετώπιση και την πείνα. Υπήρχε έλλειψη τροφίμων και ξήλωσαν τα παπλώματα, να πουλήσουν τα παπλωματο-σέντονα για να αγοράσουν κανένα κιλό καλαμπόκι να φάνε. Στον δρόμο, ενώ βάδιζε με την αδελφή του Ανατολή και με μία άλλη συγχωριανή του, την Χατζη-Κυριακή, τους συνάντησαν δύο άγριοι Τούρκοι. Τον π. Λάζαρο, τον έδειραν αλύπητα και ήθελαν να τον σφάξουν. Η αδελφή του με κλάματα τους παρακαλούσε να τον αφήσουν γιατί είχε ορφανά να θρέψη. Τους πήραν τα πράγματα και τους άφησαν να γυρίσουν στο χωριό.

Ο π. Λάζαρος για να ζήση τα ορφανά του εργαζόταν ως ξυλοκόπος στο χωριό Γούζαλαν. Η αμοιβή του ήταν μισή οκά καλαμπόκι την ημέρα. Αυτό ήταν το φαγητό τους. Έβραζε χόρτα, έβαζε μέσα λίγο αλεύρι καλαμποκίσιο με γάλα και έτρωγε με τα παιδιά του.

Ο π. Λάζαρος παρακίνησε τους συγχωριανούς του να κτίσουν Εκκλησία στο χωριό τους. Κουβαλούσαν πέτρες στην πλάτη από μακρυά, έκαναν καμίνι στο βουνό για να έχουν ασβέστη και έφεραν νερό κάνοντας ενός χιλιομέτρου αυλάκι. Όταν τελείωσε η Εκκλησία, την αφιέρωσαν στον άγιο Νικόλαο και ο π. Λάζαρος έφερε τρεις Αγιογράφους από την Τσιανικία για να αγιογραφήσουν το Ναό. Όσον καιρό αγιογραφούσαν τους φιλοξενούσε στο σπίτι του, τους τάιζε και τους πλήρωνε τον κόπο τους.

Για ένα διάστημα καταδίωκαν τους ιερείς οι Τούρκοι και δεν τους άφηναν να λειτουργούν. Ο π. Λάζαρος καλούσε τους Χριστιανούς του χωριού κρυφά στο δάσος και έκαναν την θεία Λειτουργία χωρίς να γίνωνται αντιληπτοί από τους

Τούρκους. Εκεί στο δάσος έκτισαν ενα υποτυπώδες εκκλησάκι του προφήτου Ηλιού. Ως Αγία Τράπεζα ο π. Λάζαρος έβαλε μία μεγάλη πλάκα.

Κάποτε του ζήτησαν οι Τούρκοι τα σκεύη της Εκκλησίας και δεν τα έδωσε. Τον χτύπησαν και τον τυράννησαν. Ύστερα τα πήρε με τον γαμπρό του και πήγαν μακρυά να τα θάψουν. Από το πρωί ως το μεσημέρι βάδιζαν.

Ο π. Λάζαρος δεν σταμάτησε ποτέ να λειτουργή. Είτε κρυφά στον προφήτη Ηλία είτε φανερά στον Άγιον Νικόλαο μετέδιδε τα Μυστήρια στο ποίμνιο του.

Κάποιοι Τούρκοι πήγαν στον π. Λάζαρο και του είπαν ότι έχουν πληροφορία πως ορισμένοι Χριστιανοί έχουν όπλα. Τον χτυπούσαν αλύπητα για να μαρτυρήση ποιοί έχουν όπλα. Του έλεγαν να του κάνουν περιτομή, να αλλάξη την πίστη του για να γίνη Μουσουλμάνος, και αυτός τους απαντούσε: «Ό,τι και να με κάνετε, Τούρκος δεν γίνομαι. Χριστιανός γεννήθηκα, Χριστιανός θα πεθάνω». Τότε του χάραξαν με το μαχαίρι τα πόδια του, έρριξαν αλάτι στις πληγές και τα έβαλαν στην φωτιά. Τοποθέτησαν την πυροστιά στην φωτιά και, όπως ήταν πυρωμένη, την έβαλαν στο κεφάλι του αλλά εκείνος, δεν έβγαλε μιλιά ούτε γόγγυξε. Ύστερα του καλλίγωσαν τα πόδια. (Κάρφωσαν πέταλα στα πόδια του). Μετά από τόσα βασανιστήρια αποφάσισαν να τον σκοτώσουν. Τότε οι Χριστιανοί μάζεψαν χρήματα, τους τα πήγε η αδελφή του Ανατολή και τον άφησαν ελεύθερο. Όμως από τα βασανιστήρια δεν μπορούσε να περπατήση, γι’ αυτό πήγε ο αδελφός του π. Γεώργιος και τον έφερε στην πλάτη στο σπίτι του. Εκεί με πρακτικά μέσα τυλίγοντας τα πληγωμένα πόδια του στο δέρμα μιας προβατίνας, σιγά-σιγά συνήλθε.

Επειδή τότε υπήρχε μεγάλη αναταραχή, όλο το χωριό κατέβηκε στην Κερασούντα. Εκεί οι Τούρκοι σκότωσαν τρεις ιερείς και στον τόπο της εκτελέσεως τη νύχτα εφαίνοντο τρεις λαμπάδες αναμμένες. Βλέποντας την δύσκολη κατάσταση ο π. Λάζαρος απεφάσισε να φύγη για την Ελλάδα αφού βέβαια κατώρθωσε να βγάλη διαβατήρια. Ο αδελφός του π. Λαζάρου, ο παπα-Γιώργης, είχε φιλία με εναν Τούρκο ονόματι Ελήμ Χότζια. Από το χωριό τους Πασλάχ μέχρι την Κερασούντα τους συνώδεψε ο Ελήμ Χότζιας με οπλισμένους δικούς του ανθρώπους. Στην Κερασούντα φόρτωσαν σε καράβι τα πρόβατα και τα μουλάρια για την Κωνσταντινούπολη και τον π. Λάζαρο τον έντυσαν σαν βοσκό με κάπα.

Από την Πόλη έφθασε στην Ελλάδα και έμεινε ενα χρόνο στην Ήπειρο σ’ ένα Μοναστήρι. Όταν ήρθαν σ’ ενα χρόνο τα παιδιά του και τ’ αδέλφια του το έτος 1923 τους συνάντησε στην Ζάκυνθο. Όλοι μαζί πήγαν στην Δράμα στο χωριό Ποσιονόζ (σήμερα Καλαμών), όπου έμειναν πέντε χρόνια. Εκεί ο π. Λάζαρος έκτισε με την βοήθεια του κόσμου Εκκλησία, όπου και λειτουργούσε.

Αργότερα με την κόρη του Δέσποινα και τον σύζυγο της, μαζί με 16 οικογένειες προσφύγων, μετακόμισαν στο χωριό Εξοχή Κατερίνης, που τότε ωνομάζετο Καλύβια Χαράδρας. Η άλλη κόρη του Ησαΐα έμεινε με την οικογένεια της στην Δράμα.

Στο καινούργιο χωριό δεν βρήκαν Εκκλησία. Είπε σε όλους να βοηθήσουν με προσωπική εργασία να κτίσουν ναό για να μπορέσουν να λειτουργήσουν τα Χριστούγεννα. Κουβαλούσαν από το ποτάμι τις πέτρες στον ώμο. Ο παπα-Λάζαρος βρήκε μία μεγάλη πλάκα ενός τετραγωνικού μέτρου επιφάνεια και πάχους δέκα εκατοστών που την μετέφεραν και την τοποθέτησαν ως Αγία Τράπεζα.

Την εποχή που κτιζόταν η Εκκλησία πέθανε ο γαμπρός του, ο σύζυγος της Ησαΐας, στην Δράμα. Την πήρε μαζί του με τον γυιό της Αναστάσιο, την βοηθούσε και όταν ξανάκανε δική της οικογένεια με πολλά παιδιά, το παιδί της, τον Αναστάσιο, από τον προηγούμενο γάμο το ανέλαβε ο π. Λάζαρος. Του έκτισε σπίτι, το πάντρεψε και ήταν γι’ αυτόν και την σύζυγο του πραγματικός πατέρας. Ο ίδιος φρόντιζε τα παιδιά του Αναστάση, όταν εκείνος με την σύζυγο του Θεοδώρα εδούλευαν στα χωράφια.

Ο πονόψυχος π. Λάζαρος στα χωράφια που ειργάζετο, βρήκε ενα παιδί πέντε ετών εγκαταλελειμμένο και το πήρε σπίτι του για ένα-δύο χρόνια, μέχρι που κάποιος το υιοθέτησε.

Ο παπα-Λάζαρος ακόμη και τον χειμώνα κοιμόταν έξω από το σπίτι, στην αράνη, αποθήκη σκεπασμένη με λαμαρίνες που για χωρίσματα αντί για τοίχους είχε καλαμποκιές. Πως άντεχε το κρύο και δεν αρρώσταινε; Από την αράνη με τα τσαρούχια πήγαινε στην Εκκλησία για να λειτουργήση, μέσα στα χιόνια και στις βροχές και εκεί πάλι στο ναό χωρίς θέρμανση. Και έκανε τότε βαρείς χειμώνες. Το χιόνι έφτανε το μισό μέτρο και τα κρύσταλλα εκρέμοντο από την σκεπή.

Τελείωνε την Λειτουργία και άρχιζε ο αγώνας στο σπίτι με τις δουλειές. Μαγείρευε, ζύμωνε έψηνε ψωμί και έπλενε τα ρούχα τους με σταχτόνερο (αλυσίβα). Πήγαινε το ψωμί στο χωράφι και βοηθούσε ο ίδιος ανοίγοντας με τον κασμά χωράφια, φυτεύοντας αμπέλια και οπωροφόρα δένδρα και μεγαλώνοντας έτσι τα μικρά εγγόνια του.

Ο ίδιος ζύμωνε τα πρόσφορα που λειτουργούσε και τα έψηνε στην γάστρα με πολλή τέχνη και πείρα. Συμβούλευε τις γυναίκες, τις πετσέτες που τυλίγουν το πρόσφορο να μην τις πλένουν στην σκάφη με τα υπόλοιπα ρούχα, αλλά στο ταψί ή στην κατσαρόλα.

Ήταν ευκίνητος και ταχύτατος στις εργασίες που έκανε. Τα προλάβαινε όλα και τα έκανε πολύ καλά. Ποτέ δεν ήταν χωρίς φροντίδες. Διηγούνται γυναίκες από την Εξοχή: «Εμείς με ενα σπίτι και κουραζόμασταν. Ο π. Λάζαρος με δύο σπίτια και την Εκκλησία, πως τα προλάβαινε όλα μόνος του και μεγάλωσε τόσα εγγόνια;».

Όταν ερχόταν επισκέπτης στο σπίτι, ο ίδιος σηκωνόταν, τον κερνούσε και του έψηνε καφέ, αν και παρευρίσκοντο τα παιδιά του και τα εγγόνια του. Ήταν τόσο ταπεινός, που υπηρετούσε τους πάντες και δεν εδέχετο ούτε ενα ποτήρι νερό από τους άλλους.

Όταν πήγαινε κάποιος να του ζητήση ενα εργαλείο, αμέσως έτρεχε να τον εξυπηρέτηση, χωρίς καθόλου να τον καθυστέρηση. Αλλά οι περισσότεροι στο χωριό δεν κατανοούσαν την πνευματική του αξία, τον θεωρούσαν εναν απλό παπαδάκο, όχι σπουδαίο άνθρωπο.

Η εγγονή του Αρετή Αμβροσιάδου θυμάται: «Οι γονείς μας πήγαιναν στο χωράφι και έκανε αυτός όλες τις δουλειές του σπιτιού. Έπλενε, ζύμωνε, μαγείρευε, έφερνε νερό με την στάμνα από την βρύση της ρεματιάς. Πρόσεχε και μας πέντε παιδιά που ήμασταν μικρά. Όσο ήμουν μικρή με έπαιρνε μαζί του στον Εσπερινό να κρατώ το κερί στην Είσοδο, έξω από το ιερό. Μέσα δεν με έβαλε ποτέ. Είχε γλυκεία φωνή και έψαλλε ωραία. Με την σκαπάνη του άνοιγε χωράφια και έβγαζε κούτσουρα. Μας ήταν τόσο αγαπητός. Δεν τον φωνάζαμε παππού, αλλά όλα τα παιδιά του και τα εγγόνια του τον ξεχωρίζαμε και τον προσφωνούσαμε “ο καλός πατέρας”».

Ήταν ιερέας, αλλά και μάννα για όλους. Η κούραση της ημέρας ήταν μεγάλη. Μία φορά έτρωγε την ημέρα, και κοιμόταν λίγες ώρες.

Ο π. Λάζαρος ήταν ευλαβής και πολύ συνεπής στα ιερατικά του καθήκοντα. Ήταν μικρόσωμος, αδύνατος, ολιγομίλητος, χωρίς κάτι το εντυπωσιακό. Το ύφος του ήταν σεμνό και σοβαρό. Είχε όμως μία χάρη που σε είλκυε. Ήθελες να είσαι κοντά του, να τον ακούς. Όλη του η ζωή ήταν μία θυσία, γεμάτη θλίψεις, φτώχεια, συχνούς θανάτους συγγενών του. Όμως ποτέ δεν γόγγυσε. Από τους φτωχούς ενορίτες του δεν ζητούσε ποτέ αμοιβή για τα Μυστήρια που τελούσε. Τότε υπήρχε συμφωνία, τον ιερέα να τον συντηρή το χωριό. Η κάθε οικογένεια έπρεπε να του δίνη 12 οκάδες σιτάρι τον χρόνο. Οι περισσότεροι δεν του έδιναν ή, αν του έδιναν

λίγο την μία χρονιά, την άλλη δεν του έδιναν τίποτε. Ουτε ποτέ ζήτησε ούτε παραπονέθηκε, αλλά παντού έτρεχε με χαρά να εξυπηρέτηση τις ανάγκες των ενοριτών του. Ήταν ποιμένας καλός και όχι μισθωτός. Αυτό το αναγνώριζαν όλοι.

Δεν έπαιρνε τίποτε από κηδείες και γάμους. Και μάλιστα σε δύσκολους καιρούς με πείνα, πολέμους, και μεγάλη φτώχεια. Με το μπαγκράτσι στο χέρι μέσα στις λάσπες με τα τσαρούχια, γύριζε να αγιάση όλα τα σπίτια του χωρίου κάθε πρώτη του μηνός. Δεν έκανε εξαιρέσεις, πήγαινε παντού. Άλλοι του έρριχναν μία δεκάρα και άλλοι κουμπιά, αλλά ο π. Λάζαρος δεν έδινε σημασία τι του έδιναν, ουτε βαρυγγομούσε.

Ήταν πολύ αυστηρός σε θέματα τάξεως. Στα Μυστήρια δεν επέτρεπε οχλαγωγία. Γυναίκες βαμμένες και με κοντό μανίκι δεν τις επέτρεπε να έρχωνται στην Εκκλησία.

Στην Κατοχή σε κάποιους γάμους που ετέλεσε, οι φτωχοί άνθρωποι δεν είχαν χρήματα να αγοράσουν στέφανα. Τότε έκοβε δύο κληματόβεργες, τις έκανε σαν στέφανα και μ’ αυτές στεφάνωσε το ανδρόγυνο. Τί χαριτωμένη απλότητα! «Αν είχαν και από ένα τσαμπί σταφύλι, θα ήταν καλύτερα», έλεγε.

Σε καφενείο δεν σύχναζε. Πήγαινε στα σπίτια και συζητούσε με τους γέρους κυρίως, αλλά και με νέους. Δεν του άρεσε η πολυκοσμία. Ήταν ειρηνικός και φιλήσυχος άνθρωπος. Όταν κάποιοι μάλωναν και παρεξηγούντο, ο π. Λάζαρος πήγαινε και τους συμφιλίωνε.

Έκανε μεγάλες νηστείες. Την Σαρακοστή έτρωγε αλάδωτο μόνο μία φορά την ημέρα. Έλεγε στη νύφη του, γυναίκα του εγγονού του Αναστάση, να μην μαγειρεύη την Κυριακή, γιατί είναι αναστάσιμη ημέρα. Δεν έτρωγε φαγητό μαγειρεμένο την Κυριακή και απείχε από την κρεοφαγία.

Έλεγε στα μικρά του εγγόνια που έπαιζαν και γελούσαν να μή γελάν πολύ. Το πολύ γέλιο είναι του Σατανά. Τα συμβούλευε να προσεύχωνται. Είχε κάνει από ενα σκαμνάκι μικρό ξεχωριστά στο καθένα και, όταν αυτός προσευχόταν, τα εγγονάκια του εκάθοντο μπροστά του. Όταν ήθελε, άφηνε τους συγγενείς του και πήγαινε στο διπλανό δωμάτιο. Εκεί έκανε προσευχή επί ώρες.

Τον Κωνσταντίνο Σαργιανίδη τον προέτρεψε να μάθη ψαλτικά, και τον πλήρωνε από την τσέπη του, ενώ αυτός ο ίδιος δεν επληρώνετο, και έτσι έγινε ψάλτης. Στα σπίτια, όταν τους καλούσαν μετά από βαπτίσεις για φαγητό, δεν του επέτρεπε να τραγουδά, αλλά μόνο να ψάλλη τροπάρια.

Το μόνο παράπονο των ενοριτών του ήταν που δεν έδινε στις βαπτίσεις το όνομα

που ήθελαν οι γονείς αλλά αυτό που ήθελε ο ίδιος. Ρωτούσε ποιό όνομα θα δώσουν στο παιδί και όταν του έλεγαν Γκόλφω, Αυγούλα, Ζαχαρούλα και άλλα τέτοια παρόμοια, έλεγε.

«Τί όνομα είναι αυτό; και έλεγε άλλο όνομα. Συνήθως έλεγε: «Το παιδί βαπτίζεται με το όνομά του», και έδινε το όνομα του Αγίου της ημέρας. Δεν υποχωρούσε ο παπα-Λάζαρος και ας παρεξηγούντο μερικοί. Άλλοι πήγαιναν και βάπτιζαν τα παιδιά τους στο γειτονικό χωριό Τρίλοφο, εξ αιτίας της επιμονής του παπα-Λάζαρου να δίνη δικά του ονόματα. Είχε τον πνευματικό του σκοπό ο καλός ιερέας, αλλά οι απλοί εκείνοι άνθρωποι δεν τον καταλάβαιναν.

Όλοι τους όμως παρεδέχοντο ότι ήταν άξιος και ακατάκριτος ιερέας. «Ό,τι έλεγε, εγίνετο. Ήταν ευλογημένο το στόμα του και η ευχή του έκανε θαύματα».

Όταν ήταν εφημέριος στο χωριό Καλαμών της Δράμας, ψοφούσαν τα ζώα. Ο π. Λάζαρος παρήγγειλε να μην ανάψουν φωτιά για να μαγειρέψουν, να μην φάη κανείς, ούτε τα παιδιά να ταΐσουν μέχρι το μεσημέρι και υστέρα να κάνουν Παράκληση. Διάβασε και ευχές και έκτοτε σταμάτησε το κακό.

Κάποια γυναίκα άνοιγε πέτουρα για να κάνη πίττα και ξαφνικά φύσηξε δυνατός άνεμος και άνοιξε την πόρτα. Τότε το παιδάκι της άρχισε να κλαίη, έβγαζε αφρούς από το στόμα και φώναξε ότι κάποιοι θέλουν να το πνίξουν. Το πήγε αμέσως στον π. Λάζαρο. Εκείνος το σταύρωσε, το διάβασε και το παιδί αμέσως συνήλθε και χαμογελούσε.

Ο π. Λάζαρος είχε μία αγελάδα για να πίνουν γάλα τα παιδιά και τα εγγόνια του. Ήταν στα χρόνια της Κατοχής και ενα βράδυ που έφερε ο αγελαδάρης τα ζώα, η αγελάδα του π. Λαζάρου έλειπε. Πήγε να την βρή ρωτώντας τους ανθρώπους μή τυχόν την είδαν. Κάποιος του είπε: «Πάτερ, άδικα κάνεις κόπο και ψάχνεις. Την αγελάδα σου την έσφαξαν». Τότε πικράθηκε πολύ. Κάποιος κομμουνιστής που τον κατέτρεχε συνέχεια, όχι μόνο έσφαξε την αγελάδα, αλλά πήγε και στα μελίσσια του π. Λαζάρου, αναποδογύρισε τις κυψέλες, πήρε τις κηρύθρες και προξένησε ζημιά στον φτωχό π. Λάζαρο. Τα έμαθε αλλά δεν διαμαρτυρήθηκε ουτε ζήτησε αποζημίωση ούτε τον πήγε σε δικαστήρια. Τί συνέβη όμως; Πέρασαν τα χρόνια, ήρθε η ώρα να φύγη ο άδικος άνθρωπος για την άλλη ζωή και δεν έβγαινε η ψυχή του. Μούγκριζε σαν αγελάδα και τότε μία συγγενής του παρεκάλεσε τον π. Λάζαρο να πάνε μαζί να του διάβαση συγχωρητική ευχή. Αμέσως χωρίς δεύτερη κουβέντα ακολούθησε ο παπα-Λάζαρος. Βρήκαν τον άνθρωπο σε ελεεινή κατάσταση. Με τα χέρια του προσπαθούσε να φυλαχθή λες και έδιωχνε μύγες. Απορημένη, ρώτησε τον παπα-Λάζαρο, ο οποίος της είπε: «Διώχνει τα μελίσσια, να μην τον τσιμπήσουν». Μόλις του διάβασε ευχή και βγήκε από την πόρτα, ξεψύχησε ο

ετοιμοθάνατος.

Κάποια κυρία πήγε να καλέση τον π. Λάζαρο να έρθη να διάβαση ευχή στην κόρη της Σοφία, που εκαίγετο στον πυρετό. Τον βρήκε σε γειτονικό σπίτι να συζητά. Της είπε, «θα πάμε, μην ανήσυχης». Εκείνη βιαζόταν και επειδή αργοπορούσε, του υπενθύμιζε. Τότε της λέει ο παπα-Λάζαρος: «θα πάμε, αλλά ώσπου να πάμε, θα γίνει καλά το παιδί». Πράγματι, όταν έφτασαν στο σπίτι της, το παιδί της ήταν τελείως καλά.

Η Ελισάβετ Τσολερίδου διηγήθηκε ότι κάποια χρονιά φύτεψαν καπνό αλλά το έτρωγε ενα έντομο και μαραινόταν. Πήγαν στο χωράφι, έκαναν επί τόπου αγιασμό με τον παπα-Λάζαρο, ράντισε όλο το χωράφι, το σταύρωσε και κάθισαν στην σκιά ενός δένδρου. Είπε ο παπα-Λάζαρος: «Σε μία ώρα θα δεις ότι όλα τα έντομα θα ψοφήσουν». Και πράγματι έγινε όπως το προείπε ο παπα-Λάζαρος και σώθηκε ο κόπος τους. Και άλλη χρονιά που έτρωγε ενα λεπτό σαλιγκάρι τον καπνό τους πήραν τον παπα-Λάζαρο και διάβασε. Σταμάτησε αμέσως το κακό και το φαγωμένο ξαναβλάστησε και έγινε όπως το άλλο.

Η Αναστασία Τζουμέρκα παντρεύτηκε στο χωριό Εξοχή Κατερίνης. Διηγείται: «Όταν ήμουν λεχώνα είχα υψηλό πυρετό για τέσσερις ημέρες. Καλέσαμε τότε τον π. Λάζαρο για να διάβαση ευχή. Πριν τελείωση άρχισα να καταλαβαίνω ότι έφευγε από πάνω μου κάτι και όταν τελείωσε έγινα εντελώς καλά. Την αρρώστια μου λες και την πήρε με το χέρι».

Οι αντάρτες είχαν αποκλείσει τον π. Λάζαρο στο ναό του χωριού του και ήθελαν να τον σκοτώσουν. Αλλά κάποιος ευφυής χωρικός τους είπε: «Και ο π. Λάζαρος μαζί μας είναι, έχει εγγονό στο βουνό». Οι αντάρτες είχαν πάρει τον εγγονό του και μ’ αυτήν την πρόφαση σώθηκε ο παπα-Λάζαρος. Γι’ αυτόν τον λόγο το 1947 αναγκάστηκαν να μετακομίσουν στην Κατερίνη διότι κινδύνευαν.

Στην Κατερίνη ο π. Λάζαρος έμενε με τον εγγονό του Αναστάση και την οικογένεια του στο σπίτι της ανεψιάς του Χρυσής Χωλίδου. Από λεπτότητα έμενε έξω στο υπόστεγο με λαμαρίνες από πάνω και γύρω ανοιχτό. Όλοι οι άλλοι έμεναν μέσα στο σπίτι. Τότε κάποια γειτόνισσα γέννησε ενα εξώγαμο παιδί. Όταν το έμαθε ο π. Λάζαρος, το βάπτισε ο ίδιος και έβαλε ανάδοχο τη νύφη του Θεοδώρα. Βοηθούσε παντοιοτρόπως την μητέρα του παιδιού.

Ελειτουργείτο στην Εκκλησία της Αγίας Τριάδος, αλλά οι ιερείς δεν τον άφηναν να συλλειτουργή και αυτός εστενοχωρείτο.

Διηγείται η Στυλιανή Φυρινίδου: «Ερχόταν ο π. Λάζαρος στο σπίτι μας. Σε κάποια

επίσκεψη του, ζήτησε ο πατριός μου κάτι να του φέρω, και εγώ, σαν παιδί που ήμουν, συνέχιζα να παίζω και αδιαφόρησα. Τότε με πιάνει και μου δίνει ξύλο αλύπητο, κλωτσιές, γροθιές. Του λέει ο π. Λάζαρος: “Τί είναι αυτό που έκανες; Τον Θεόν χτύπησες. Αυτό είναι ορφανό, να μην το χτυπάς και, όταν τρώς, πάντοτε πρώτα αυτό να ταΐζης και ύστερα να τρώς εσύ”.

»Όσο ερχόταν σπίτι μας πάντοτε μου έδινε χρήματα και μου έλεγε να αγοράζω τετράδια και ό,τι άλλο θέλω, και με συμβούλευε να ακούω τον πατέρα μου για να μή με μαλώνη.

»Άλλοτε ήρθε στο σχολείο να με χαιρετήση και έκλαιγα από αγάπη γι’ αυτόν. Πάλι μου έδωσε χρήματα και με παρηγορούσε, λέγοντας μου να μην κλαίω, και ότι θα έρχεται να με βλέπη.

»Όταν πήγε στους Αγίους Τόπους, μου έφερε σταυρουδάκι και το κρέμασα με σχοινί στον λαιμό μου».

Ο π. Λάζαρος ήταν πολύ ευαίσθητος στον ανθρώπινο πόνο, διότι ο ίδιος πόνεσε πολύ στην ζωή του. Όταν άκουγε ότι κάποιος αρρώσταινε, τον επεσκέπτετο. Η Πιπέρα Μαυρίδου είχε τον γυιό της στην Κατερίνη. Πήγαινε στο Γυμνάσιο και αρρώστησε. Ο π. Λάζαρος το έμαθε, πήγαινε τακτικά να του κάνη παρέα και του αγόραζε φρούτα.

Το έτος 1950 ο π. Λάζαρος αρρώσταινε συχνά. Αν και ήταν άρρωστος ο ίδιος, όταν έμαθε ότι δεν είναι καλά ο συγχωριανός του Αναστάσιος Μακρίδης, πήγε να τον επισκεφθή και είπε στον εγγονό του Αναστάσιο: «Και οι δύο είμαστε στον δρόμο, θα ανταμώσουμε εκεί πάνω, στα ουράνια».

Προγνώρισε την κοίμηση του, γι’ αυτό είπε στον Αναστάση να πάνε στον συμβολαιογράφο να κάνη την διαθήκη και να του γράψη τα χωράφια, όπως και το έκανε.

Σε λίγες μέρες εκοιμήθη ο Αναστάσιος Μακρίδης. Μόλις το έμαθε είπε: «Αύριο θα φύγω και εγώ».

Έτσι ο παπα-Λάζαρος αφού απεχαιρέτησε και έδωσε την ευχή του στους παριστάμενους συγγενείς του εκοιμήθη ειρηνικά στις 3 Ιανουαρίου το έτος 1951.

Τον σαβάνωσαν την επομένη ημέρα ενας ιερέας από τα Ρυάκια και δύο λαϊκοί. Απορούσαν πως το σώμα του μετά από τόσες ώρες ήταν εύκαμπτο.

Στην κηδεία του τον προέπεμψε με δάκρυα αγάπης και σεβασμό όλο το χωριό.

Οι συγγενείς του πήγαιναν και άναβαν το καντήλι στο μνήμα του. Μετά από λίγα χρόνια κάποια ημέρα παρατήρησαν ότι στο μέρος του στήθους του άνοιξε μόνη της μία τρύπα που χωρούσε να περάση πουλάκι. Στην αρχή δεν έδωσαν σημασία, αλλά ένιωθαν να βγαίνη από κει ευωδία. Η κόρη του Δέσποινα συχνά τον έβλεπε στον ύπνο της και της έλεγε: «Να με πάρης από δώ. Να με βάλης στο ιερό. Εδώ δεν είναι το μέρος μου».

Έτσι απεφάσισαν μετά από χρόνια να τον «ξεσταυρώσουν», όπως λένε οι Πόντιοι, δηλαδή να κάνουν την ανακομιδή. Αλλά έμελλε να δοκιμάσουν εκπλήξεις μεγάλες, γιατί ο Θεός ήθελε να δοξάση τον εκλεκτό λειτουργό του.

Η κόρη του Δέσποινα, ο ανεψιός της Δημήτριος και ο γείτονας τους Ιωάννης Μαυρίδης ενώ έσκαβαν τον τάφο, αισθάνθηκαν έντονη ευωδία. Μόλις βρήκαν τα λείψανα, το δεξί του χέρι ήταν ακέραιο με τις σάρκες και το επιμάνικο δεμένο και σε στάση ευλογίας. Όλα τα λείψανα του ευωδίαζαν. Από άγνοια η κόρη του προσπάθησε να βγάλη το δέρμα, και έτσι το ξέσχισε. Αφού έπλυναν τα οστά με κρασί τα έβαλαν σε μία σακκούλα και τα τοποθέτησαν στην Εκκλησία του Αγίου Γεωργίου. Η κόρη του Δέσποινα το ίδιο βράδυ τον είδε στον ύπνο της μαζί με τον Άγιο Σάββα να την μαλώνη γιατί του κατέστρεψε το χέρι. Την συγχώρεσε αφού του ζήτησε επανειλημμένως συγχώρηση, και της είπε να ψάξη στον τάφο να βρή και τα υπόλοιπα λείψανα του. Βρήκε πράγματι το αριστερό χέρι, ενωμένη την παλάμη με τα δάχτυλα. Πολλοί πήγαιναν να προσκυνήσουν τα ευωδιάζοντα λείψανα του π. Λαζάρου ενώ άλλοι αμφισβητούσαν, όπως και πολλοί συγχωριανοί του που δυσπιστούσαν. Τότε ο Μητροπολίτης κ. Βαρνάβας είπε να τα θάψουν πάλι. Μετά, που έγινε νέος Μητροπολίτης Κίτρους ο κ. Αγαθόνικος ξανάγινε ανακομιδή. Η ευωδία παρέμεινε και παραμένει μέχρι σήμερα. Γίνονται πολλά θαύματα σε όσους επικαλούνται την βοήθεια του π. Λαζάρου και εμφανίζεται σε πολλούς.

Την ευχή του να έχουμε. Αμήν.

Πηγή: Ασκητές μέσα στον κόσμο, τόμος Β΄, έκδοση Ιερού Ησυχαστηρίου «Άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος», σ.30-46, Μεταμόρφωσης Χαλκιδικής, 2012